

LA CAMPANA DE GRACIA

DONARA AL MENOS UNA BATALLADA CADA SENMANA

CADA NÚMERO 5 CÉNTIMS PER TOT ESPANYA
NÚMEROS ATRASSATS: DOBLE PREU

ANTONI LÓPEZ, EDITOR
(Antiga casa I. López Bernagossi)

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ: LLIBRERÍA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MITJ. NÚM. 20, BOTIGA
BARCELONA

PREU DE SUSCRIPCIÓ: Fora de Barcelona cada trimestre ESPANYA pessetas 1'50—Cuba, Puerto Rico
y Extranjer, 2'50

DE DIJOUS A DIJOUS

La pau s'ha restablert à Barcelona y á ben poca costa. Bastá proclamar l'estat de guerra, treure las tropas al carrer y pendre 'ls punts estratègics com si's tractés de donar una gran batalla, y al dia següent els tranyíus ja van circular serveis pels mateixos conductors y cobradores.

Ab tot continuava subsistent l'estat de siti.

El dissapeu forem citats à la Capitanía general, y se'n feu saber que la premsa quedava lliure de les molesties de la censura previa. La censura en lo successiu s'exercirà *à posteriori*, ab subjecció à certes restriccions que 'ns varen ser comunicades. Fora de que deixavan d'examinarnos el cartipás, podíam seguir parlant de tot, menos de tot, es á dir de res que pugui tenir una mica d'intenció.

Ab motiu de la proximitat de les eleccions, el dijous varen ser restablertas les garantías constitucionals. A l' hora en qu' escrivíam aquestes ratllas, no sabém si quan veïn la llum pública, les tals garantías tornaran á ser suspesas.

La veritat es que vivíem en un règim ben especial. En cap país del món se deixa en suspensió la vida legal, sino quan hi ha motius de un caràcter extraordinari que ho exigeixen. En canvi aquí bastà que 'l poble s'costipi y estornudi, perquè aparegui en les cantonades el Bando de costüm, s'efectuïn les detencions que 's creguin convenientes y quedí subjecta la premsa á un règim impossible.

Del establiment de un estat de cosas excepcional se'n ha fet ja una costüm. A lo menos desde l'any 93 Catalunya ha passat més temps ab la llei velada que ab la llei descuberta. ¡Pobra llei! En els períodes regulars la falsejan; en els períodes excepcionals la suspenen.

Qualsevol diria que 'l nostre país està malalt, y que 'ls governs que han pres pel seu compte 'l cuidado de assistirlo, cap pena s'prenen per desentrañar el caràcter de la dolència que l'afecta. Encare no té una mica de mal de cap, una sombra de febre, 'l tractament que li prescriuen sempre es el mateix: *dietà rigorosa de legalitat*.

Aquest empirisme acabarà per portarnos á la sepultura.

Demà, diumenge, eleccions.

Son les sextas que 's verifiquen en deu anys. N'hi van haver al any 91, al 93, al 96, al 98, al 99 y n'hi ha també al 1901.

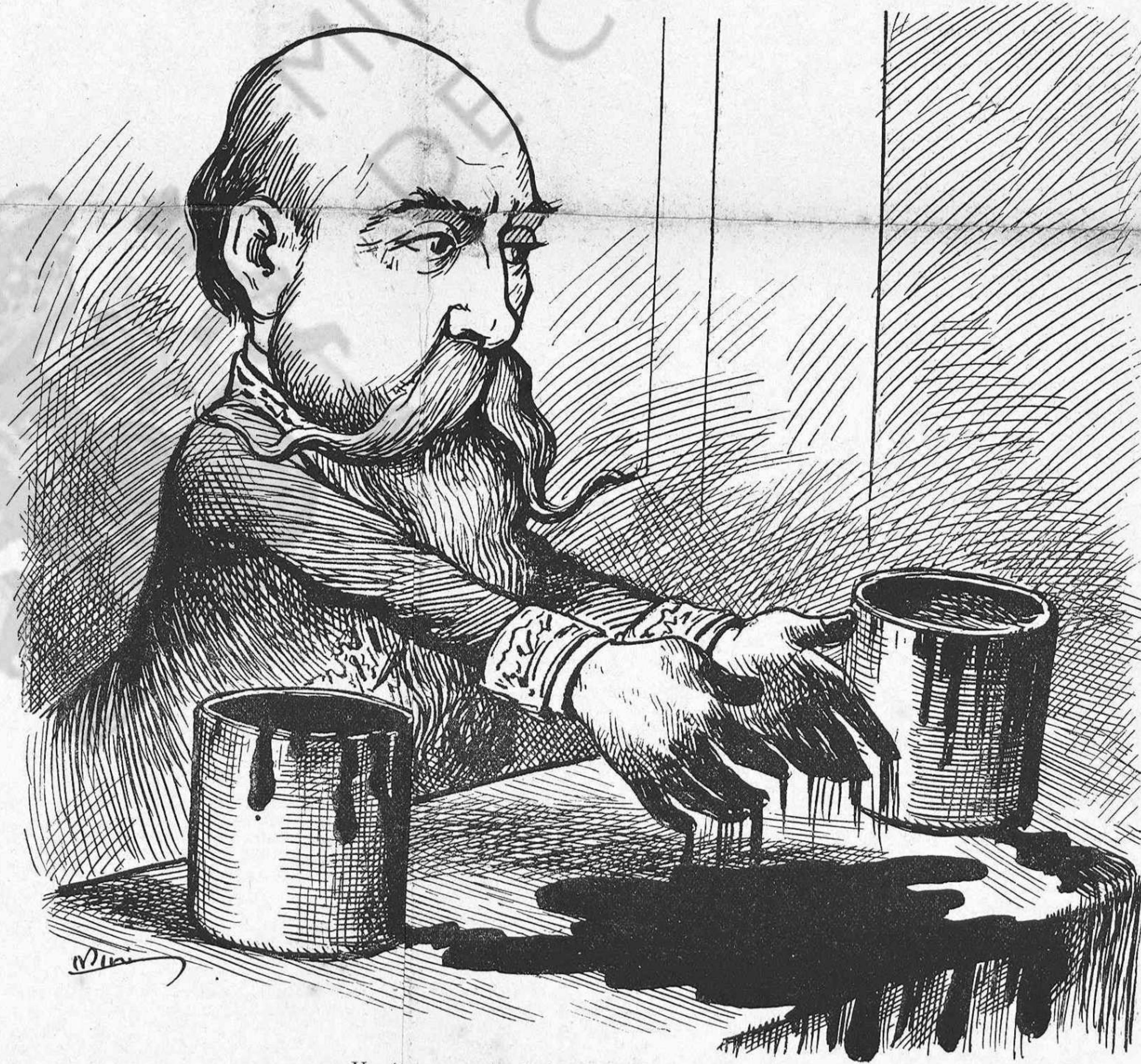
Els governs se las fan prescindint enterament del país, y á pesar del cuidado ab que procedeixen rodejantse de una immensa majoria d'elements adictes, cap de les Corts per ells formadas ha pogut cumplir la vida legal que li marca la Constitució.

Això demostra que 'ls Goberrs y las Corts qu'ells mateixos se fabrican pel seu us, son impotents no ja per fer la felicitat del país, sino fins per sostenerse en les cobdiciades alturas del poder. Goberrs y Corts viuen sempre una vida precaria, y per més que apuran tots els esforços, el desgabell acaba per venceix's y cauen junts.

Si això no es la *queixra* més patent del règim parlamentari estableert per la restauració, no sé que podrà ser.

Las que demà se formaran al fons de les urnas monopolisadas pels cacichs fusionistes en dolsa aliança ab els cacichs conservadors, naixerán podridas y mortas com totes las precedents, per encarnar com totes elles els vícis, els abusos y las concupiscències de les pandillas oligàrquiques que tenen ag-

Jochs de mans electorals

—Va à omensar la funció... Señores, manos limpias.

fat pel coll á n' aquest país desventurat, fentli trreu l'ànima per la boca.

Pensar que hi ha qui á cada dos per tres dicta la suspensió de la llei, y que no hi haja encare qui s'atreveixi á dictar de una vegada la suspensió de aquesta indigna farsa!

PEP BULLANGA

La eleccions y 'ls republicans de Catalunya

I cada elecció es una bugada en la qual es cridat el país á rentar la roba bruta, bé podém dir que el partit republicà y especialmente el de Barcelona—la ciutat més republicana d'Espanya, com s'ha dit sempre—á cada bugada pert un llençol.

saltres dediquén un aplauso entusiasta als republicans de alguns districtes de fora, que artrant tota mena de dificultats y sense reparar en sacrificis, proclaman y sostenen en la mida de

las seves forses candidatura republicana, confront de les malas arts dels tupinaires y de les venjançes del caciquisme. Precisament perque son ja molt constants els que compleixen ab aquest deber polítich, reconeixén el mérit que contrauhen al donar aqueix bon exemple á tants y tants com deurian imitarlos y no 'ls imitan.

Prescindint de la capital, de la qual ens ocuparem al final de aquestes ratllas, sols en sis dels tretze districtes forans de la província de Barcelona se presenten candidats republicans.

Per Arenys de Mar lluya 'l Sr. Crominas, director de *La Publicidad*, alentant les energies dels nostres corregionaris de un districte que fins ara ha

Actualitats ilustrades

—¿Vols venir á pendre una copa al *Petit Pelayo*?
—Al *Petit* sí; al *Gros* de cap manera.

Vingut sent el feudo de un germà del Pantorri de la província. El sol intent de volgelo emancipar de una tiranía tan odiosa, mereix les nostres simpaties més entusiastas. Sostenir la candidatura republicana equival á lluitar per la dignitat de un districte que semblava l' patrimoni de la família del gran cacich.

Per Manresa brega ab valentia l' candidat Sr. *Juony*, en contra de la candidatura regionalista i la del encasillament oficial. No duptém que les classes treballadores del districte manresà sabràn corresponder á les valentes campanyas sostingudes en defensa de sos drets y de sos interessos pel candidat de la República.

Per Sabadell se presenta D. Francisco Pi y Arsuaga, fill del eminent republicà Pi y Margall. No creyem que les persones dignes de aquell republicà districte s' avinguin á preferir els céntims ronyosos de un Bustillo, á l' or pur de la idea redemptora que simbolisa la candidatura republicana.

Per Sant Feliu de Llobregat l' incansable propagandista Odón de Buen s' ofereix com llas de unió de tots els elements republicans que son molts y molt valiosos en aquell districte, els quals sòls dividintse poden ser venuts y encare per malas arts. La candidatura del digne catedràtic de la facultat de Ciències es ademés molt oportuna, puig té un caràcter marcadament anticlerical.

Per Granollers, el Sr. *Pujol y Molas* presenta la seva candidatura, ab l' apoyo de tots el republicans sense distinció de matisos.

Finalment el Sr. *Lledó* se presenta pel districte de Vilanova y Geltrú, tan acendradament republicà quan la bruixa de la discordia encare no s' hi havia introduït á perturbarlo. Si ls nostres corregionalistes compleixen ab el seu deber, farán que l' senyor Ferrer-Vidal (D. Joan) en lloc d' anar á Madrid, se'n vingué á Barcelona á donar comptes del llegat que D. Pau Gil va confiarli al l' encàrrec de construir un gran hospital, encàrrec que no ha cumplert encare, veient impavit com molts malats que acuden al de la Santa Creu, no poden ser admesos per falta de llits.

En los restants districtes no s' presenta candidatura republicana, á pesar de havern' hi alguns ahont el partit republicà conta ab tants elements, com Igualada, Mataró, Tarrassa y Vilafraanca del Panadès.

La dessida dels uns y l' esperit acomodatici de molts altres que ab teñir assegurar el mangoneig del municipi se contentan, renunciant á favor dels cacichs la representació dels districtes en les Corts, son las causes eficients de aqueixa censurable de fecció.

En las demés provincias catalanas també son molts els districtes en los quals nostres corregionalistes podrían donar mostres de vida y las donan sols de passivitat y enervament.

En la de Girona se presentan tan sols candidats republicans per Figueras, ahont lluya l' venerable Pi y Margall y per La Bisbal ahont ha sigut proclamat el Sr. Vallés y Ribot.

El Sr. Gallart ha retirat la seva candidatura per Girona y no sé si haurá fet lo mateix el Sr. Serra-clara, que semblava presentar la seva per Torroella de Montgrí.

En la de Tarragona els republicans fermament units sostenen candidatura de majoria per la circunscripció de la Capital-Reus-Falset, proclamant els noms prestigiosos dels Srs. Pi y Margall y Nougués; y el Sr. Mir y Miró manté la seva en el districte de Valls, ahont conta ab elements valiosíssims.

DURANT LA HUELGA

Tranvías parats, ganancia pels atacadores.

La cassera del esquirol.

Per últim en la de Lleida, l' única província de Espanya que havia enviat á les constituyents del 69 una representació totalment republicana, únicament lluytan el Sr. Pereña per Las Borjas y l' Sr. Hidalgo Saavedra per Balaguer.

Aquesta falta d' activitat, d' energia y de decisió dimana de Barcelona. El partit republicà de Catalunya no es fort, senzillament perque no reb del partit republicà barceloní sino més exemples, qu' en lloc de reanimar, deprimeixen y desconcertan.

Ja fa temps que venim senyalant la conducta insensata dels grups y grupets que aquí á Barcelona dedican tota la seva activitat á segarse l' herba y á destruirse mitúument. L' opinió del poble, may tan republicana com avui, està per aquest motiu completament desquiciada. Ni pagats per la monarquia y repagats per la reacció cumplirian ab més profit per elles la seva tasca demoledora.

Dos mesos enrera les diverses representacions de aquests grups varen publicar un manifest declarantse unides enfront de la reacció clerical. Per un olvit involuntari, segons després ens manifesta algú dels firmants, no ns' invitaren á suscriure'l. Consti que avui celebrérem no haverlo fet.

Perque la tal unió sigué, com tantas altres vegadas purament de paraula, sense interessars'hi poch ni molt l' entranya noble, l' cor, qu' es l' únic que en els moments crítichs y decisius determina 'ls esgrafs.

Tota l' activitat dels firmants de aquell manifest se reduí á una visita als diversos cassinos y cassines, y encare no per alentirlos á fòndres y crearnen un de sol—com els indicavam nosaltres—un sol casin que vingués á ser com la casa payral de tota la familia republicana de Barcelona, ahont no s' es altra cosa que travallar desinteressadament per la causa y resultament en contra del enemic comú. Fer vida política activa y ben encaminada, no des perdicant el més mínim pretext pera posar en moviment la poderosa acció republicana, aixó es lo que indicavam y aixó precisament es lo que ha deixat de ferse.

Y han vingut las eleccions, aqueixa pedra de toch del valor positiu de un partit polítich popular. S' hi han fregat els nostres grupets, y en lloc d' o, la marca que ha quedat sobre la pedra es de llaut.

Quinze días ó tres senmanas han sigut menester perque ls representants de las diversas agrupacions poguessen constituirse y posarse en contacte, portant cada una l' seu pensament secret, reigots els de cada una á sostenirlo á tota costa. En lloc de travallar en l' organiació de las foses necessarias pera lluir la gran batalla, han perdut el temps en inútils cavilacions.

No volén saber punt per punt lo que hajan pigut fer en sos secrets conciliabuls; ens basta veure 'ls resultats que acaban d' eixir á la superficie y qu' no poden ser mes deplorables.

Per una part, un candidat que s' esquitlla, tenent de tothom y rezelant de la seva propia sombra. Sol se diu y sol vol anar com si axisx cregués fer honr al seu apellido.

Per altra part, una comissió que á ultima hora, y precisament quan el govern anuncia que s' disosa á alsar la suspensió de las garantías, pren con á pretext l' existencia de la tal suspensió pera desenredar de anar á las urnas, així sí, deixant á ada candidat que obri pel seu propi compte, sense ontar per res ab la comissió que ls ha designat.

Els' ha visto mai res més estrafalari?

És no valdrà més confessar noble y llealmer la impotencia de la malaventurada comissió, per electe dels vicis que tots á una hem de tenir un intré molt gran en correjir?

Tot lo que vulguin; pero, per lo vist, no hi ha estrena, perque no hi ha conciencia de las causas que produheixen el desgabell; no hi ha tampoc carmipus noble per sacrificar al bé comú lo que s' reu ser intérès particular y no es mes al cap de vallue una vergonya, y no hi ha, sobre tot, forsa de vintat sufficient per extirpar una vegada las vidas preocupacions, que han fet del partit republicà de Barcelona una sèrie de organismes impotents y mesquins, sense contacte ni sombra de influència sobre una gran massa de opinió, per causa d' ls, avuy completament desorientada.

P. K.

MONEDA CORRENT

A un president de mesa que volia guanyar las eleccions ras ó ras al ser al escrutini, un de la vora, de un cop de vara va aixafarli el nas.

Després en lo café, tot fent el burro, un jugadó afamat, per jugar brut, un pobre que va perdre la paciencia y els diners li v' fe' un ull de yellut.

Y á un tender que tirava aygua á las botas y l' home en dar lo pes tingüé un descut, un client, volgutlén fé un set á la cara, li va té al mitj del front un senyor buyt.

Aixó ensenyà, lectors, que si hi ha mans brutas

n' hi ha de netas també ab los seus cinch dits, y que mentres pel mon la farsa imperi veurém caras ab tacas y surgits.

JOAN VILASECA

LA VEU DEL SENTIT COMÚ

Á pochs días va despertarme á las cinch de la matinada el soroll d' unas barallas que tenian lloc al peu mateix del balconet del meu quart.

Al principi vareig ferne poch cas limitantme á malehir als poca soltas que tant demati ya renyian y m' trencavan el son, qu' era encare el primer perque m' havia ficat al litl á las tres y un pico regular.

La insistencia de la disputa y la sovint reproducció de las pinyas, las queixas y las imprecacions, van ferme aixecar del litl y obrir un finestró pera veure als protagonistas d' aquella batussa.

L' un era un noyet d' uns onze anys, flach, d' ulls vius, rosebat per la miseria, mal cubert de pellinchs, nerviós, brut. L' altre era un bordegás de divuit anys, sapat, vermell, forst, al posat de noy de casa bona y mirada sorruda y traïdora.

El mes petit, boig de ràbia y impotent pera agbaronar-se ab aquell ganassa, s' esbravava llenstantl á la cara las paraules mes lletjias del repertori trinxerai, les frases mes punxagudas del llenguatge tabernari, els insultos que mes podian ferirlo, patejant furiosament si veia que sos mots no feyan el volgit efecte, y rebuscant en son arxiu d' ofensas la mes sangrenta y la mas crua pera ferir.

El mes gran començava fingint no fer cas de las ofensas, després amenassava á n' aquell mico ab pegarli si no callava y acabava per donarli un' altra tanda de bofetadas y cops de punys que feyan posar el crit al cel al mènit pro que no logravan ferlo caillar.

No sé fins quan haguera durat aquella lluya tan desigual y gens favorable pel pobre nen tan viu de gènit com ès de forsas. Afortunadament pel petit va escaure á passar un treballador que va descompartirlos y allunyá al grandassot tirantl en cara l' abús que feya de son excés d' anys; de forsas y de traydoria.

El nen plorà encare un moment, patejà rabiós y llenysá a son enemic qu' estava llavoras per trencar la cantonada un úlitim mal mot.

Considerant acabat l' espectacle vareig entornar-men al litl pera reanunar la interrompuda dormida y desde allí vareig sentir com el treballador qu' havia restablert la pau, predicava carinuosament al bayet.

Mira noy, li deya, no siguis bestia. Què no veus qu' encare ets petit pera barallarte? Has de creixer, t' has de fert fort y quan sigas gran podrás medir las tevas forsas ab els grans. Y poca llengua, que l' mal gènit no t' deixará críixer y el xerrar no cura de res. Renegar y rebre té mes desventatjas que callar y esperar. Si d' aquest grandassot que t' pegava n' has rebut un agravi dels que no poden perdonar-se, aguàntat avuy qu' ets débil, y quan tas forsas, triplicadas per los nervis y ton gènit, puguen medirse ab las sevas, llavoras provocá y revénjan. Mentrestant calla y creix, si no sempre t' totcará l' rebre.

Mes coses degué dirli l' obrer á la criatura, pero jo no vaig sentirlas perque vaig embalirme primer acabant per tornarmé á dormir.

Pero al entrar al mon inconscient del somnis vaig prosseguir la escena de las barallas y veia al nen transformantse en una munio de gent flaca, miserabile, bruta y casi nua, barallantse ab una immensa legió de gent atlética, ben cuberta de ferro y disposta de tota mena d' armas pera oposar als punys closos que ls amenassava.

Y també ls débils irritats de veures esplotats y escarnits, vomitavan tota mena d' insults contra sos contraris, y aquests, abusant de sa superioritat, els pegavan de tant en tant una pallissa.

Y allá va ésser el sentit comú qu' dirigintse als débils va dirlos:

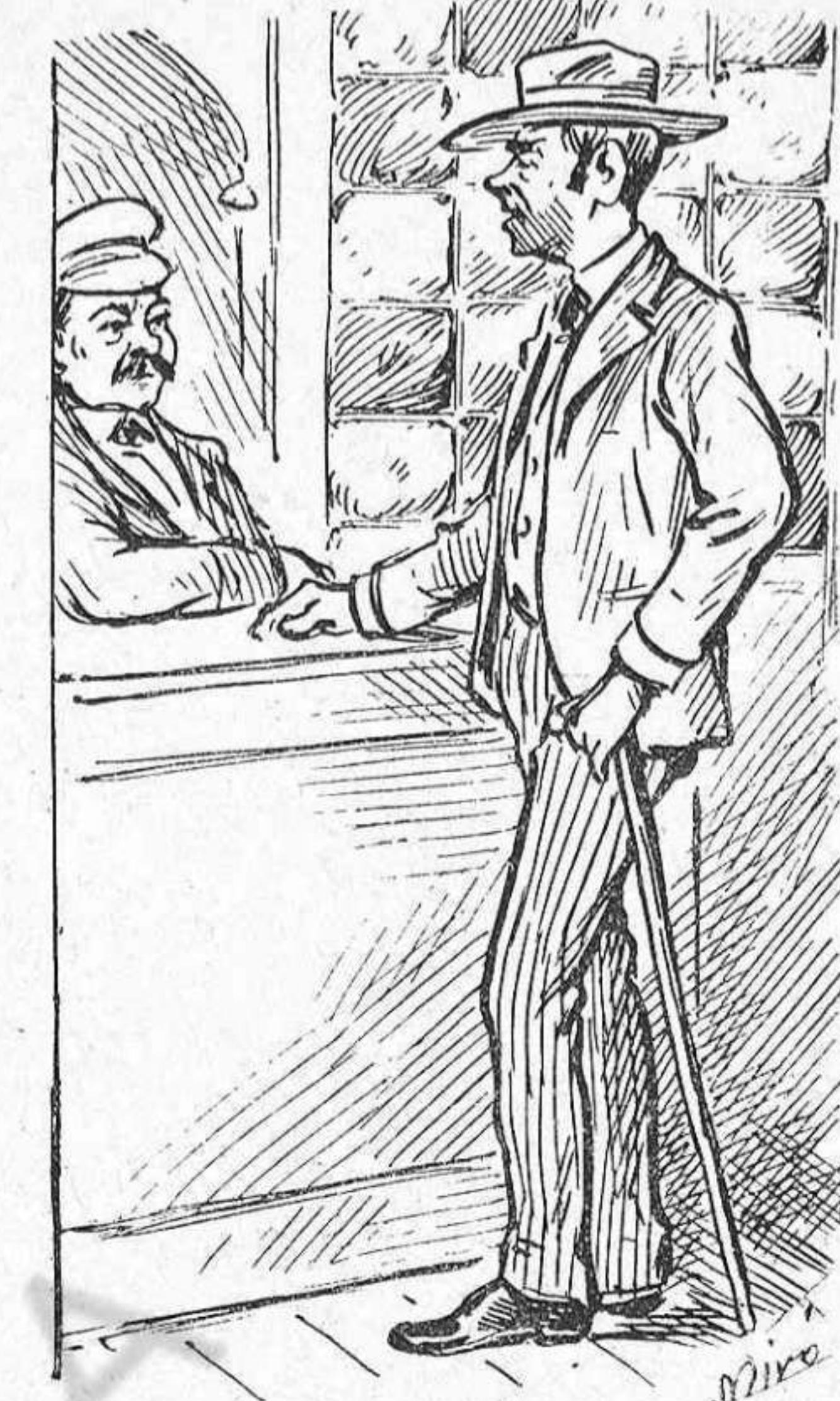
—No esteu encare cansats de rebre? Calieu y obreu. Feuvs forts, instruïvos, creixeui, ajuntéuvs. El ferse home no es cosa de quatre dies y barallar-se ab homes quan encare s' es noy es una temeritat. Deixeui quieta la llengua, feu traballar el cervell, enfortir els punys, y quan ben segurs de las vostra forsas volgueu emprendre la lluya no us fasseu pò el resultat, que dintre d' aqueixas ferrades armaduras hi ha sers sense cor y sense nervis incapassos de resistir vostra formidable empenta.

No sé si l' sentit comú els va convencer.

JEPH DE JESPUS

PRÓXIMAMENT
LA BARRICADA

PER JEPH DE JESPUS

—Escoiti, senyor Matalassé, ¿que necessita un fadrí?
—Ahont ha traballat vosté?

—Hi estat sis anys de la secreta: figuris si n' sabré de maneja l' bastó.

IA VOTAR!

—A votar! Qui no tingui prou coratje per imposar sa ferma voluntat y fer cara als perills de tota lluya, no té dret á queixars'.

Qui no tingui brahó per defensarse quan l' atracten en mitj d' una ciutat, puig que l' cor y la sanch te de famella, també que de famella 's posi els draps.

—A votar! No volguéu que quatre estupits imposin caciquismes irritants sens mes forsa que nostra indiferència y la nostra ignorant pasivitat.

Lluytem ab energia per l' imperi de la llei, que ls cacichs volen burlar, y si algú nostre dret preten robar-nos tingüem coratje pera obrirli el cap.

—A votar! A un cantó las sanguinerias, els vividors, els cínics, els malvats, els que viuen robant la cosa pública, els que 'ns xuclar els quartos y la sanch.

Enfront d' ells els honrats, els que travallan y que volen progrés y llibertats, els quins lluytem per treure ns del dessobret el joc d' un caciquisme repugnant.

—A votar! No volguéu tenir la culpa per mansos, per passius ó per cobarts, de que una oligarquia escandalosa ens tracti y ens exploti com á xays.

A les urnas aném ab els punys closos resolts á fer el dret nostre respectar y fem quod d' ellas surti la victoria pels nostres candidats.

Delfí Rosella

ADA vegada qu' en aquests cassos obressin ab major cautela y sobre tot ab algun coneixement de causa. Si fossen capassos d' estudiar seriament lo que passa á Catalunya, no arrancarien aquells crits esgarrisos que mes que de sers virils semblan pròpis de donas històriques.

Els qu' escriuen lo qu' escriuen *El Imparcial*, mes que periodistes semblan uns verdaders toca-campanas.

Valdrà la pena qu' en aquests cassos obressin ab major cautela y sobre tot ab algun coneixement de causa. Si fossen capassos d' estudiar seriament lo que passa á Catalunya, no arrancarien aquells crits esgarrisos que mes que de sers virils semblan pròpis de donas històriques.

Y deurán estudiar y reflexionar, quan no fos per alarmar inútilment á las demés províncies espanyolas, quan no fos per no concitar odis y rezels y antagonismes insensats entre elles y Catalunya, per evitar que ls catalanistes, cada vegada que *El Imparcial* toca á rebato, hi posin un pam de greix.

Perque en realitat, sempre que veuen las extremitats epilepticas del periódich madrileny, eridan Guerra á mort á Catalunya, tots ells s' estufan pensant: —Molt formidables son els nostres cops, quan tan destorats deixém als nostres adversaris. Y de res se refian tant com de las exageracions y tonterías de *El Imparcial* pera enrobustir las seves filas, cada dia mes desfetas y cada dia mes merdas.

Si ls tals catalanistes son, com alguns creuen, una calamitat, haurém de convenir que ab l' especial manera que te *El Imparcial* de combatreis, en lloc de una calamitat, ne tenim dugas.

Podrán no tenir res que veure ls clericals ab els successos de aquests últims dies, per més que jo no hi posaria la mà al foix; pero s' ha de confessar que si algú n' surt beneficiat son ells.

que havia comensat ab tanta valentia. Y en aquest sol concepte, poden quedar ben tranquilis.

Y fins fer entre ells tabola
y exclamá ab accent seré:
que vaja rodant la bola,
que tot aixó no ha estat ré.

Tots els que s'figuraven que aixó de las garantías constitucionals eran una cosa molt seria y sobre tot molt sólida, haurán de desenganyarose.

Ab motiu de la huelga de tranyas las van suspender.

Ab motiu de les eleccions de diputats á Corts las van restablir.

Y així que las eleccions hajan passat las tornaran a declarar suspeses.

Tals las garantías son
garantias, tías, tías.

Tals las garantías son:
garantias de *quita y pon*.

La quixalla de Madrid s'entreté apedregant l'estatua de 'n Cánovas.

Xiulat en vida; apedregat després de mort.

¡Y encare hi ha qui sosté que 'l monstruós D. Anton va ser la personificació mes gran de l'obra de Sagunto!

¿No l'han llegida la circular del bisbe de la Seu, designat per ocupar la mitra de Barcelona? Donchus jo 'ls ne faré dos quartos.

Se tracta de lo que han de fer els fidels en las próximas eleccions. ¿Y saben lo que han de fer? Atacar als enemichs dels interessos de la Iglesia, lluytant resolutament en prò dels candidats catòlics.

¿Y quins son els candidats catòlics? Els que s' comprometin formalment á desetxar tot projecte de llei que ataquí 'ls interessos de la Iglesia; á traballar pel restabliment del *poder temporal* del Papa, y á no donar cap vot sense consultarlos previament ab els prelats que seuenen en l'Alta Càmara.

Aquests son els únichs candidats que s'han de votar.

¿Qué hi diu á n' aixó 'l govern que ompla la menjadora de un *Cardenal* que fá semblants cantadas?

Dimars estigué en la nostra redacció á despedirse, l'eminent republicà D. Franciso Pi y Margall.

En la seva partida de Barcelona, hont ha deixat tan grats records, l'acompanyan els nostres vots mes sincers de que puga viure molts anys pera consagrar son immens talent á la defensa de la democracia y de la República.

Alguns maristas volian abordar á Vinaroz, el poble vá amotinarse, y l'arcalde 'ls vá despedir acompanyantlos fins als límits del terme municipal de aquella ciutat lliberalissima.

Aquí tenen un bon exemple: qui no vol frare no n'té.

Llegeixo:

«S'insisteix en afirmar que 'ls jutjes que s'han distingit en la suspensió de Ajuntaments per qüestions electorals, serán objecte per part del govern de alguna mida ó tal volta de algún procediment para corregirlos en l'exercici de les seves funcions.»

Ho crech molt bé. En Sagasta, per corregirlos, es molt capás de nombrarlos magistrats, ab lo qual lo grará que no tornin á suspendre a cap mes ajuntament, en quant aquesta feyna correspon als jutjes.

Ja que han faltat, es precis que se'n recordin tots els días de la seva vida.

CAPELLADES, 13 de maig

L'ensotanat no s'entén de feyna, desbotant contra 'ls joves que manifestan la seva afició al teatre, als quals ompla de impropers, no parant mai en aquesta canso, talment com si li haguessin donat corda. Per fortuna el públic, amant de les diversions instructives y cultas, sab á què atenir-se y se'l escolta com si sentís ploure.

ESPLUGA DE FRANCOLÍ, 6 de maig

Totas las predicás que s'etjegan de un quant temps ensa des d'el cubell místich versan sobre lo mateix. La premsa paga la festa y en especial LA CAMPANA DE GRACIA. Els ho faig saber per si troben manera de agrair-hi aquesta propaganda tan continuada.

Tres setmanas enrera l'ensotanat parlà de les proximes eleccions recomanant sobre tot que no's votés á cap candidat que sigui franc-masó, perquè al que arribés á ferho 's condemnaria per tota una eternitat. Un veí de la vila deixa al tal motiu: «Casi valdrà la pena de condemnarme, per no estar sentint continuament aqueixa gayta amohniosa». —Ja ho saben, donchs, els candidats: si n'hi ha algun que sigui masó, serveixis avisar y se'n endurrà molts vots que d'altre manera no tindrà.

SANT SADURNÍ DE NOYA, 13 de maig

Torna á presentarse candidat per aquest districte 'l conillet de guix, aquell de la mitja tessa de sagí. Ja fa algun temps que corra per las masías del voltant afabant als gossos que han de servirli per cassar la llebra, en la cassera que ha d'efectuar 'l pròxim diumenge. Pero 'ls electors lliberals del districte crech que s'ençregarán d'esbullarli 'l marro, may signi sino perque no puga repetir lo que va dir un dia, això es: que ab unes trytjas, unes quantas copas d'aygurdant y quatre ci-garrons n'hi havia prou pera guanyar las eleccions.

LLANSA, 12 de maig

Ab motiu de haverse mort la mare del rabadá místich, s'ha p' gut veure la diferència d'educació entre las rastas de sagristà y 'ls lliure-pensadors de questa vila. En efecte la major part dels que assistiren al enterrament de aqueixa senyora, eran els que feyan befa y escarní, poch temps enrera, quan s'efectuà l'enterro-civil del lliure pensador Joaquim Padrosa. Be 'ls hi podíam tornar la pilota, en la present ocasió; però ningú ho ha fet, per demostrar que en quant á respecte als difunts, ne temim mes els que no creyén en las falornías de l'altra via, que no pas ells que en questa creença basan tots els seus actes, y quan s'hi poden desfermar las desacreditan. Y ademés que de *dallonsas* y de ben educat se'n ha de venir de mena.

SANT MARTÍ DE TORRELLAS, 8 de maig

Nosaltres si que podem dir que tenim una calamita ensotanada. Serà llarga la llista de tots els actes que realisa, desmentint ab ells la seva missió de pau. Aquí 'n van un parell per mostra. —Pròxim á realisar-se un casament, entre dos joves de bé y que s'estimavan molt, ell va destorbarlo, influint ab els pares de la noya que per cert es una de las *hicas de Maria* mes maca de Torre-

L'una qüestió fá olvidar l' altre

—Ja se'n poden riure sas reverencies de la eridatissa anti-clerical, mentres jo 'ls hi pugui desfer el xacolata.

llas y mes mimadas del pastor de ovellas esgariadas. —Ab motiu de la professió del divendres Sant, va colocar en las parets dels carrers una serie de creus, algunas de las quals van caure per efecte de la seva mala coloació. Donchs á n'ell se li va antoixar que algú per burla les havia tirades á terra, y va faltarli temps per denunciar el fet al jutjat de Sant Feliu, entaulantse una causa criminal contra alguns veïns molt honrats y pacífics de aquest poble. Així es la calamitat ensotanada que temim: sino pogué molestar, no podrà dormir tranquil.

CANYET (Badalona), 13 de maig

El divendres dia 10 va caure sobre aquest terme una ruixada de confits, que ab un xich mes se'n emporta fins 'ls caps. Tot desseguida l'ensotanat buscant una explicació á n'aquest fenòmeno atmosfèrich, va dir que qui tenia la culpa de aquesta calamitat era 'ls que varen assistir á la conferència pública qu' en Pey y Ordeix va donar á Badalona. Per supuesto que va guardar-se molt d'explicar l'extraña naturalesa de aquella justícia de Deu, que ab la mateixa sanya va castigar als que hi anaren com als que van abstindre de assistir-hi. ¿No podrà retar á n'en Pey y Ordeix per dilucidar aquest punt interessant de la qüestió? ¡Also! maco!

BANYOLAS, 14 maig

Acuden una colla de noys á rebre la primera comunió. Entre ells n'hi ha un de pobre, que porta brusa per no tenir gech. Donchs bé, pel sol delict de portar brusa, l'ensotanat que 's diu representant de un Deu, que predica l'humbletat y la pobresa, 's nega á donar-li l'hostia, causant-li un trastorn tal, que impressionà fondament á tots quants presencien un fet tan irritant. —Apuntin aquest fet en la seva memòria 'ls traballadors que s'honran vestint la brusa, l'honorada prenda del traball.

EL SUFRAGI EN ACCIO

(GALERIA ELECTORAL)

NTRE fornells:

—Suposo que anirà á votar.

—Vayal! No ho havia fet mai, pero lo qu' es aquesta vegada... S'ha d' acabar tanta farsa, y tant despotisme y tanta explotació.

—Lo que convé es que 'l diputat qu'elegim sigui un home íntegro.

—¡Ah! D' això ja n' hi responch. —No l' va sentir l' altre dia al cassino? Diu que lo primer que farà al ser al Congrés es demanar la supresió d'aquestas ditzosas inspeccions de pesos y balansas...

—¡Aixó, aixó! Ara va bé.

—Després també va dir que farà dictar ordres severas á la premsa, prohibintli parlar de si ab la farina hi barrejém això ó allò, y de si 'ls blats han baixat tant ó quant.

—¡Magnific!... Així sí que dona gust anar á votar.

**

Dos electors serios:

—Ja està á punt?

—Jo sempre. Ja sab las meves ideas: la redempció d'Espanya ha de sortir de las urnas electorals.

—El nostre candidat ha fet unes declaracions bastant claras y enèrgicas.

—M' han agratit molt. —Guerra al clericalisme!

—Sí, senyor: tota la nostra desgracia ve d'aquesta patuleya. El clericalisme es el nostre enemic.

—Donchs, á votar contra ell!

—Y ab tota la forsa de la convicció.

—Dispensi... Vaig á Sant Felip Neri, que hi ha las quaranta horas, y hem quedat ab la senyora que m' hi esperés.

—Jo també haig d'anar á buscar á las noyas á la Divina Pastora, que crech que hi fan el mes de Maria y elles se cuidan del altar.

**

El candidat y l'elector:

—Bé, sí; jo ja l'votaría, pero 'ls principis de vos té son tan diferents dels meus...

—Cregui que li agrairé tota la vida.

—No ho dupto; pero, 'ls principis...

EL MEU MANIFEST

Ciutadans: Deixeus de banda vostra apatia mortal.

¡Ha arribat l' hora solemne

de la lluita electoral!

Lluita noble, lluita hermosa

que alegra y aixampla 'ls cors

y ab la qual els pobles serios

se fan grans, llures y forts.

—Voleu un candidat digne

actiu, pràctic, fill d'aquí?

No us trenqueu el cap buscantlo:

ciutadans: ivoteume á mi!

Si: cedint á las instancies

de quatre amics del veïnat,

modestament m' ofereixo

á sé 'l vostre diputat.

Y no per afany de medro,

ni per nà á lluir la veu,

ni per vanitats ridículas

com fan alguns, no ho cregueré.

Vull veure si 'm sacrificio

en aras de la nació;

vull dur ma pedreta á l' obra de la regeneració!

Nostra desditzada patria necessita, nó tabals que el engrésquin ab discursos plens de fochs artificials, sinó representants serios, modernistes, de bon to, provechits de grans idees, es á dir, com ara jo.

Conexentme, es casi inútil que m' entretengui a explicar l'argument dels molts projectes que penso desarollar.

Disminució dels impostos, abolició dels consums, ensenyansa obligatoria, reforma de las costums; reducció en las pagas grossas d' una mitat ó un terç; protecció á l'agricultura, á l'industria y al comerç; libertat ilimitada, ordre sense atropellà, menos lleys y més justicia, menos pagos y més pa.

Veus aquí, electors carissims, si la lluita 'm pinta bé, una sombra del programa que á Madrid explanerà.

—Vritat que ab semblants propòsits y altres menys coneigits la salvació de la patria serà qüestió de minuts?

—Vritat que ab aquesta empenta, si avans d'un mes no lligué el gossos ab llagonissos, ben á propet hi estaré!

—Ah, sif! 'L cor m' ho diu: si Espanya vol tornar á marxá endavant y ser respectada y forta, s'ha de subjectar al meu plan.

Reformas, economías, rectificació del dret, vida nova, vida nova!

No hi ha més remey que aquet.

Electors: l'urna us espera; evitieu l'error fatal de despreciar la gran arma del sufragi universal.

Ma professió de fe es seria.

Cor y vida pel progrés y per la ditta del poble!

—Què podéu demanar més?

—Amunt, ciutadans! Voteume, que una vegada elegit... ja procuraré olvidarme de tot lo que ara us hi dit.

C. GUMÀ

UNA LLEGENDA DESVANESCUDA

La cas del vicari Bruneau, donantlo per innocent set anys després de haver sigut guillotinat com assessori del capellà Fricot, rector d'Entramonts (Laval) ha resultat ser una patranya urdida pels cler

Li atribuïssen confessions que may havia fet, y que son totalment infundadas.

Així, donchs, la llegenda del sacerdot màrtir del cumpliment de sos devers religiosos ha quedat totalment desvanescuda.

Be es veritat qu' ara 'ls clericals diuhen que no es la Joaneta, sino un' altra dona la que vá fer la rellació, com asseguran també que 'l capellà Bruneau, avants de morir, vá deixar escrita una carta que dona molta llum sobre 'l succés. Mes per lo que respecta a l' altra dona fins ara no se l' ha trobada ni buscantla ab un llum de cuyna, y per lo que 's refereix a la carta del reo, aquesta no diu mes que lo que 'l capellà Bruneau estava tip de dir de paraula, això es: qu' ell era ignot del crim que se li imputava.

Total, res entre dos plats.

En tot això qui ha fet una planxa colossal ha sigut el cardenal Sancha, arquebisbe de Toledo, felicitant als bisbes francesos per la vindicació del vicari de Laval y excitant als seus feligresos a obrir sus eripcions a ff de obtenir del Papa l' obertura del expedient de beatificació en favor del mateix.

Mes valdría, que sent representant de aquell Deu, que vá escriure en el decàlech el manament «*No matarás*», empleés la seva influència poderosa en demanar l' abolició definitiva de la pena de mort, que per ser irreparable, no deixa lloc a corretjir els errors que puguen cometre 'ls tribunals al imparsala.

Així, no tindrà rahó de ser aqueixas illegítimes ridícules, ab las quals se pretén embancar l' esperit manso de las remades de llanuts catòlics.

J.

UAN á n' en Sagasta, tot just realisada la revolució de Setembre varen ferlo ministre de la Gobernació del govern provisional, va expedir una circular en la qual s' hi llegia 'l següent párrafo:

... «La imprenta es la veu perdurable de la intel·ligència; veu que may s' estingeix y vibra sempre a través del temps y de la distància. Intentar esclavisarla es volgut la mutilació del pensament, es arrancar la llengua a la raho humana. Emperit y recolz en els límits mesquins de una tolerància minyada, irrisió de un dret escrit en nostres Constitucions y jamay exercit sense trabas odiosas, l' ingení espanyol havia anat perdent ab tentit y per graus, brió, originalitat y vida. Esperamos que, rotas sus ligaduras, salga del seno de la libertad, resucitado y radiante, como Lázaro de su sepulcro.»

Y en efecte, va sortir resuscitat y radiant, perque 'l mateix Sagasta acabés per sotmètrel a la censura militar.

Ja ho va dir ell: *como Lázaro de su sepulcro*.

Pobre Lássaro!

Sembla qu' en las próximas Corts hi predomina-rán las personas ricas.

En Moret ha mirat no tant lo que poguessen tenir al cap, com lo que tenen a la butxaca.

Y no ho haurà fet ab la pretensió de que 's desdinerin en favor dels pobres, sino mes aviat perque com a richs no tinguin coneixement de la miseria del poble y de que, com a farts no s' recordin mai dels que dejunan.

Així va la política sagastina.

Al poble famelich, extenuat, y mutilat de sos drets, se 'l clava en creu com un Cristo y pera marjar vergonya se li posa un I. N. R. I.

Un I. N. R. I. escrit amb lletras d' or.

El govern *yankie* ha fixat els ulls sobre las islas Azores, pertanyentes a Portugal, y 's proposa adquirir-les, sino las hi venen, de la manera que s' adquieren les cosas que fan goig.

Això sols basta perque a las tals islas se 's hi canbihi 'l nom.

Desde avuy ja no serán las Azores, sino las Azo-ralas.

Y ab motiu.

Llegeixo:

«Una vez pasadas las elecciones, el Fiscal del Supremo publicará otra circular según su costumbre. Tratará esta de la persecución de los juegos prohibidos.»

No després, sino avants de las eleccions deuria haber publicat aqueixa circular. ¿Qué son las eleccions fetas pels monárquichs mes que jochs ab trampa?

En la inauguració de la Exposició de la Patata, va pendre la paraula 'l governador Larroca, y entre altres cosas va dir:

«Es para mi un consuelo poder inaugurar la exposición de la patata.»

Ho crech molt: aquestas cosas sempre s' fan ab gust.

Días enrera 'ls barcelonins varem rebre la visita del Duch de Orleans, el famós *Gammelle*, candidat a la basseta de Fransa.

Per ferse la ilusió de qu' es rey, viatje en un *yacht* molt curro armat ab canons y ab la seva correspondencia tripulació, organizada baix un peu estrictament militar.

Y tot per donarse a la bona vida inherent a las excursions marítimes de recreo.

Una de las seves distracciós mes íntimas consisteix en veure als llusos y llobarros trayent el

La veu de «D. Pelayo»

—¡Arri, allá, que no serviu per arreglar aquestas coses! A copia de *llenya* encare enceneu el foch. Jo en cambi las passo per *aygua*, y apagadas desseguida.

cap a flor d' aygua. Quan els contempla tot s' estu-fa, creyent que surten per saludarlo y aclamarlo.

Y en efecte, quan els llobarros y 'ls llusos pu-guin caminar en sech y estiguin en majorità dins de la nació francesa, en *Gammelle* serà proclamat rey de Fransa.

Punts catalanistas, que ja casi poden comparar-se ab els punts filipinos.

L' arcalde de Reus, Sr. Font de Rubinat, qu' es tingut per catalanista va posar-se al costat del can-didat encasillat pel districte de Gandesa, y fins va presidir l' àpat qu' en la terra dels ganxets va do-nar-se en obsequi de aquest senyor.

Y després de aquesta cosa que 'l deixa tan mal parat, *La Perdiu silenciosa* com si res hagués passat.

A Vich encare pitjor. L' arcalde va ser destituït per creure's que defensaria la candidatura del Abadal. Com a víctima del caciquisme va serli dirigit un missatge de felicitació posant fins als núvols las seves condicions, missatge al qual ell va respondre en termes elevats, casi heroichs, de aquells que fan dir a qualsevol: —Aqui hi ha un espartà; aquí hi ha un home de caràcter.

Y en efecte: un cop destituït, s' ha posat a las ordres del candidat encasillat Sr. Huelin. Ell es qui l' apoya ab mes decisió; ell es qui l' accompanya per tot arreu. N' està tan enamorat que quan el veu fins hi ha qui assegura que posa els ulls en blanch.

—Quina causa misteriosa de tal modo l' ha girat? *La Perdiu silenciosa* com si res hagués passat.

Apenas enterrat en Rocafort, ja hi ha qui's ha cal-sat ab la seva herència del districte de Castelltersol: un tal Sala y Cana ó *Gana* (no ve de una lletra.)

Tots els arcaldes del districte's trobaven a Barcelona, y 'l Sr. Sala se 's va donar a coneixer convi-dantlos a un àpat, en el qual van abundar-hi els llagostins... de manera que tots ells, al sortir de la fonda, se sentian com escalfats per una potència misteriosa. Tots, menos un, que no s' havia tastat may y se'n va omplir la tripa de tal manera que hasta van ferli mal. Afortunadament ab una bona purga va entrar a la raho, y quan evaquava es fama que deya: —Tot sigui pel nostre diputat: tot sigui pel Sr. Sala.

Lo mes bonich es que 'l hereu Pantorilles volia disposar de aquell districte, adjudicantlo a n' en Tort y Martorell.

Pero va fer tart. Y sisquera per una vegada va demostrar-se, que quan s' emplean ab oportunitat poden mes el llagostins que 'ls tiburóns.

No juguis ab polissóns, no hi juguis, ciutadà manso: no sé si fan trampa ó qué, jsempre tenen l' as... de bastos!

Quan vareig caure soldat, si que hi era jo a les llistas: ara, a les llistas del cens... expressions a la familia.

Ja ningú pensa ab els frares, ja aquell foche s' está apagant, ja no s' parla de 'n Pantoja, ja 'ns hem deselectriscat.

Vejé un' urna electoral per primera volta un sabi, y al notar qu' era de vidre, va escriurehi a sobre: *Frágil*.

Ahir vas dirme que avuy, avuy me dius que demà... Noya, entre tú y en Sagasta m' estéu ben ensarrontant.

L. WAT.

XARADA

La primera es aliment, temps de verb, es la segona, y es la fila d' en Climent, tres-terça, pero molt mona. El seu xicot que 's diu Pere, tots el miran un total; pero mon prima-primera diu que n' es xicot formal.

BIANCHI

CLARA SEGRET DE LÓPEZ

Ab aquestas lletras degudament combinadas formar lo títol de un aplaudit drama castellà y l' apellido de son autor.

J. B. B. PICAROL

LOGOGRIFO NUMÉRICH

1 2 3 4 5 6 7 8 — Carrer de Barcelona.
4 7 3 7 8 1 2 — * * *
4 7 3 3 2 8 — * * *
5 8 7 7 1 — Nom de home.

3 2 8 7 — Nom de dona.

1 2 3 — Tothom ne té.

1 7 — Animal.

2 — Vocal.

J. AMETLLER Y B.

GEROGLÍFICH

CARLOS SOLER

CONVERSA

—¿Com està la Leonor?

—Mala, desde que va anar al Liceo aquella nit no ha fet res més de bò.

—¿Y quina òpera cantavan?

—Donal la que vosté y jo hem dit fa poch.

SAGATERRA

—CABALLERS: Davey, Taper Cata, Pretabi y 't somabi, Visca 'l siro y Comp., Un ganxet, Xech de Llanas, P. Pus, R. Coll M., Ayqua clara, Mart y Margó, Rafel Palau, Tomás Sirvent, I. Electra citat, A. Ribas Ll., Sisqued de Reus: No han tingut ni un vot a favor seu.

—CABALLERS: Albertet de Vilafanca. Un aficionat, Miquel Planas, Joseph Gorina Roca, y Joan Bebé: L' escrutini senyala una victoria per vostés. Si no 'ls estafen l' acta, aniran a les Corts.

—CIUTADÀ: J. Montablitz: Segurament era que no anava prou bé. Lo d' avuy es aprofitable.—Pere R.: Els versos no son dolents, però l' assumptu es molt débil.—Joseph Joflich: Magret.—A. Carrasca Gayan: No està mal.

—A. Alvira Morell (Australia): Celebrém que hi hagi un català qu' en terra llunya 's recordi un moment de Catalunya. Pero 'ls versos per xó, son dolents.—Castell Ferris: Es fluix a tot serho.—Peret Ruff Petitet: El Calix d' un Sabi 'ns diu que li diguem que 'ns digui aquests grans de quó son y còm son; si son grans grans ó grans petits.—Un castellano: Sentimos muy que se lo coja de este modo. Sépia para su gobierno civil que nosotros no somos catalanistas nada mas que en cuestión de la escuela.—Un calàpuit: Els seus dibujos son dignes d' ilustrar qualsevol obra de 'n Gual... Scott.—Joaquín M. Gay: Home... tóquial! ¡Catalanista y liberal? Ja hem trobat l' agulla del paller.—Una comissió de matalassés: O això que 'ns envian esta pessíssima escrit ó es que vostés parlau en un llenguatge matalassé que no entenem. Això ho havíam d' haver enviat en temps d' en Perico.—Mort d' un fart de formigas: La solta del traball está a l' altura de la solta del pseudònim.—P. Alegre: Es massa trist y massa descuryat.—Lluís G. Salvador: Aquesta seminaria no pogut ser. Potser la pròxima...—Enri-queta R. y Güell: Mirí que per ser una senyoreta del bell sexo ho fà bastant malament. Aixó de que la Primavera embalsama las nits... vaja, què vol que li digui? la Elisa ho fà millor.—C. Morera y Font: No hay Patria como mi tierra, ni tierra como Aragón... Las cantarella bilingües l' Ego Sun las fà millor.—M. de C. (Càdiz) Celebrém la millora y hasta la vista.

Obra de gran éxito

EL PROCESO DE CRISTO

POR FRANCISCO PI Y ARSUAGA

Un tomo en 8.º Ptas. 1

TARJETAS POSTALES ILUSTRADAS

ANTI-CLERICALES

5 céntimos una

La colección completa de 20 postales, 75 céntimos

Imprenta de LA CAMPANA Y LA ESQUELLA, carrer del Olm, número 8.

Tinta Ch. Lorilleux y C.

Dissapte, dia 25

NÚMERO EXTRAORDINARI

DE

Dissapte, dia 25

LA CAMPANA DE GRACIA

8 planas de ilustració y text

Preu 10 céntims